

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 3. Utrùm Angeli sint substantiæ natura superiores hominibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

ARTICULUS III.

Utrum Angeli sint substantia natura superiores hominibus.

Angelos non esse natura superiores hominibus, docuit S. Augustinus pluribus locis, nempe lib. de quantitate animae, c. 34. ubi sic loquitur: *Audisti quanta vis sit anima & potentia, quod ut breviter colligam, quemadmodum fatendum est animam humanam non esse quod Deus est: ita presumendum, nihil inter omnia quae creavit, Deo esse propinquius (natura,) ideoque divinè ac singulariter in Ecclesia Catholica traditur, nullam creaturam colendam esse animam, sed ipsum tantummodo rerum, quae sunt, omnium Creatorem. . . . Quidquid enim anima colit ut Deum, necesse est ut melius esse quam se ipsam putet. . . . Eorum autem quae Deus creavit, quiddam est deterius anima, quiddam par; deterius, ut anima pecoris; par, ut Angeli; melius autem nihil.*

Lib. 3. de lib. arb. c. 11. sic ait: *Tales sunt optima & sancta & sublimes creaturae celestium vel supercaelestium potestatum, quibus solus Deus imperat, universus autem mundus subiectus est. . . . Anima etiam sunt rationales, & illis superioribus officio quidem impares, sed natura pares.* Lib. 83. qu. 54. hæc habet: *Quod est omni anima melius, id Deum dicimus. . . . nec quidquam est melius rationali anima, nisi Deus.* Denique sic loquitur lib. 3. contra Maximinum c. 25. *Natura hominis, quae mente rationali & intellectuali creaturas ceteras antecedit, Deus solus maior est.*

S. Augustinum sequitur S. Bernardus lib. 5. cap. 3. de consider. Tui portio, inquit, spiritus est, quo superius quidpiam frustra queris, quod non sit spiritus. Porro spiritus est Deus, sunt & Angeli sancti, & hi supra te. Sed Deus natura, Angeli gratia superiores sunt. Unum siquidem tui & Angeli optimum, ratio est. Deus vero non sui aliquid optimum habet, unum optimum totus.

RESPONSIO.

Angeli sunt substantia natura superiores hominibus. Prob. 1. ex Script. Nam dicitur Job c. 41. *Non est super terram potestas, quae comparetur ei (Satanæ.)* Et 2. Petri c. 2. *Angeli (mali) fortitudine & virtute cum sint maiores, non portant adversum se execrabile iudicium.* Unde sic argumentor. Ille natura superior est, qui superior est naturali potentia, fortitudine, & virtute: ubi enim proprietates naturales excellentiores sunt, ibi naturam excellentiorem esse necesse est. Atqui Angeli naturali potentia, fortitudine, & virtute superiores sunt hominibus. Ergo, &c. Major probata est. Minor negari non potest: cum enim Scriptura locis laudatis loquatur de malis Angelis, quibus post peccatum superfuerunt sola naturalia, eam de naturali potentia, fortitudine, & virtute loqui dubium esse non potest. Textibus laudatis addi possunt hæc Psalmi 8. verba: *Minuisti eum paulo minus ab Angelis.* Quibus verbis ostendit Apostolus Hebr. 2. Christum secundum naturam humanam Angelis inferiorem esse.

Prob. 2. ex S. Augustino tract. 110. in Joan. in fine ubi sic ait: *Cum noverimus bonorum omnium creatorem reparandis Angelis malis nihil gratia contulisse: cur non potius intelligimus, quod tanto damnabilior eorum iudicata sit culpa, quanto erat natura sublimior? Tanto enim minus, quam nos, peccare debuerunt, quanto meliores nobis fuerunt. . . . Hoc itaque nobis magnum bonum confert, qui dilexit nos sicut dilexit Christum, ut propter ipsum, cuius membra nos esse voluit, equales (adoptione divina) Angelis sanctis simus, qui & natura inferiores conditi sumus, &c.* Et lib. 11. de Civ. c. 15. ubi hæc habet: *Angelica creatura omnia cetera, quae Deus condidit, natura dignitate precedit.* S. Augustino adjungo Angelicum Doctorem loco proxime citato, ubi expressè dicit in Angelo intellectum & voluntatem excellentiores esse, quam in homine. At excellentiores intellectus & vo-

luntas non possunt esse nisi in excellentiore natura. Ergo, juxta Angelicum Doctorem, Angelus excellentioris est naturæ, quam homo.

Dices. S. Augustinus lib. 3. contra Maxim. c. 25. illud Psal. 8. *Minuisti eum paulo minus ab Angelis,* docet dictum esse de Christo, non propter naturam humanam à Verbo assumptam; sed propter passionem. Propter quid dictum sit, inquit, *Minuisti eum modico minus, quam Angelos,* aperuit Scriptura, ubi legitur: *Cum autem modico minus, quam Angelos, minoratum vidimus Jesum propter passionem mortis; non ergo propter naturam hominis, sed propter passionem mortis.* Natura vero hominis . . . Deus solus est maior.

Resp. breviter, dicendum esse propter textus in Prob. 2. allegatos, S. Doctorem mutasse tandem sententiam; & tandem excellentiorem in Angelo, quam in homine, naturam agnovisse. Quod confirmari potest ex eo quod lib. 1. Retract. c. 26. corrigit id, quod dixerat lib. 83. qu. 54. non scilicet id Deum dicere, quod omni anima melius est. Ubi, inquit, quod dixi, quod autem est omni anima melius, id Deum dicimus; magis dici debuit, omni creato spiritui melius.

ARTICULUS IV.

Utrum Angeli sint substantia incorporea, & expertes omnis compositionis ex materia & forma.

Nota. Corporeum dupliciter accipi potest, propriè scilicet, & impropriè. Corporeum propriè dicitur illud, quod habet molem, hoc est, quod habet partes extra partes, correspondentes diversis partibus loci. Corporeum impropriè dicitur illud, quod non est nihil, sed veram & realem entitatem habet, sive in se ipso, sive in alio subsistat; quo sensu omnis substantia, sive completa sive incompleta, omneque accidens physicum est aliquid corporeum, nequidem ipso Deo excepto. Potest etiam impropriè dici corporeum, quod loco determinato & finito circumscribitur, & mutationi obnoxium est, quo sensu omnes omnino creaturæ corporeæ sunt, solus vero Deus incorporeus est: cum solus sit immensus, & summe incommutabilis.

Hanc doctrinam tradit S. Augustinus epist. 28. ad Hironimum, ubi hæc habet: *Si corpus est omnis substantia, vel essentia, vel si quid aptius nuncupatur id quod aliquo modo est in seipso, corpus est anima. Item si eam solam incorpoream placet appellare naturam, quæ summe incommutabilis & ubique tota est, corpus est anima, quoniam tale aliquid ipsa non est. Porro si corpus non est, nisi quod per loci spatium aliqua longitudine, latitudine, altitudine sistitur vel movetur, ut majore sui parte majorem locum occupet, & brevior brevior, minusque sit in parte, quam in toto, non est corpus anima.*

Ecce præter corporeum propriè & strictè dictum, distinguit S. Doctor duplicem sensum, in quo latè & impropriè dici potest aliquid corporeum, & in quorum primo Deus ipse corporeus est. Fatetur autem, quod sanè verum est, in hoc utroque sensu corpoream esse animam rationalem; sed negat esse, si corporeum propriè & strictè sumitur, pro eo scilicet quod habet molem. Similiter Angelos latè & impropriè utroque sensu corporeos esse, extra controversiam est; sed quaeritur utrum etiam corporei sint propriè & strictè loquendo? quod est quaerere utrum habeant molem, seu utrum eorum substantia habeat partes extra partes, diversis loci partibus correspondentes? Pro quo

Duplex hic distinguenda est sententia, à nobis impuganda. Prima docet Angelos esse omnino corporeos.

1. Pro hac sententia citari potest Tertullianus, qui corpus esse animam credidit, ut refert S. Augustinus lib. 10. de Civ. cap. 25. Præterea lib. 2. contra Marcionem c. 8. docet animam hominis constare esse